

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
222 10/12.2018

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România
Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80
Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.2128A/2018

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR.10290 / 07 DEC 2018

Domnului
Călin Constantin Anton POPESCU-TĂRICEANU
Președintele Senatului

72751
Data 7 XII 2018 ora 1h 20

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de un număr de 63 deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr.4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 21 decembrie 2018 (inclusiv în format electronic *Word* la adresa de mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 16 ianuarie 2019.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

Președinte,

prof. univ. dr. **Văclav DORNEANU**

ROMANIA

Parlamentul României
Camera Deputaților
CABINET SECRETAR GENERAL

ROMÂNIA
1918-2018 | SĂRBĂTORIM ÎMPREUNĂ

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr. 21287/1/2018

București, 07.12.2018
Nr. 2/11074

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR. 10280 / 07 DEC 2018

ORA 12⁰⁰

Domnului

VALER DORNEANU

Președintele Curții Constituționale

Stimate domnule Președinte,

Vă trimitem, alăturat, sesizarea formulată de un număr de 63 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal cu privire la neconstituționalitatea Legii privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal.

Cu deosebită considerație,

SECRETAR GENERAL

Silvia-Claudia MIHALCEA

**Parlamentul României
Camera Deputaților**

Grupul Parlamentar al Partidului Național Liberal

telefon: (021) 414 10 70

fax: (021) 414 10 72

email: pnl@cdep.ro

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL

Nr. 2/11074/07.12.2018

Parlamentul României
CAMERA DEPUTAȚILOR
GRUP PARLAMENTAR PNL

Nr. 3575/824

Ziua 07 Luna 12 Anul 2018

Către:

Secretariatul General al Camerei Deputaților

Doamnei Silvia-Claudia MIHALCEA

Doamnă Secretar General,

În temeiul prevederilor art. 146 lit. a) din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă prezentăm Sesizarea cu privire la neconstituționalitatea **Legii privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr.4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal**, adoptată de Camera Deputaților, în ședința din data de 28.11.2018, în calitate de Cameră decizională, solicitându-vă să o înaintați Curții Constituționale a României, la data depunerii.

Cu stimă.

Lider Grup PNL

Raluca TURCAN

Parlamentul României
Camera Deputaților

Domnului Valer DORNEANU,
Președintele Curții Constituționale

Stimate Doamnă Președinte,

În temeiul art. 146 lit. a) din Constituția României și al art. 11 lit. a) raportat la art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, parlamentarii menționați în anexă formulăm prezenta

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

privind *Legea privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr.4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal* pentru următoarele motive extrinseci și intrinseci de neconstituționalitate constând în încălcarea dispozițiilor art.1 alin.(3), art.1 alin.(5), art.16 alin.(1), art.41 alin.(1) și dispozițiile art.115 din Constituția României.

Situația de fapt

În data de 14.07.2017, pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice a fost publicat Proiectul Ordonanței pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, iar în data de 20.07.2017 proiectul a fost adoptat de Guvern și apoi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 598 din 25 iulie 2017.

În data de 26.07.2017, proiectul de lege privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr.4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015

privind Codul fiscal este înregistrat la Senat, iar în 04.09.2017 este prezentat în Biroului Permanent al Senatului și trimis spre dezbateri la comisiile de specialitate. Conform fișei proiectului de lege are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal, în sensul introducerii salariului minim brut pe țară în vigoare în luna pentru care se datorează contribuțiile de asigurări sociale și de asigurări sociale de sănătate, ca bază lunară de calcul la stabilirea acestor contribuții. Sunt avute în vedere veniturile realizate în baza contractelor individuale de muncă cu normă întreagă sau cu timp parțial, al căror nivel se situează sub acela al salariului minim brut pe țară garantat în plată. Scopul măsurilor propuse constă în descurajarea angajatorilor care, în încercarea acestora de a reduce sarcina fiscală, încheie contracte individuale de muncă cu timp parțial inclusiv pentru acele situații care ar impune, din perspectiva naturii activității desfășurate, un program de muncă cu normă întreagă.

În raport cu obiectul și conținutul său, proiectul de lege face parte din categoria legilor ordinare.

În 26.09.2017, membrii Comisiei pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital au analizat proiectul de lege și avizele și au hotărât, cu majoritatea voturilor senatorilor prezenți, să respingă Ordonanța Guvernului nr.4/2017, aceasta nefiind necesară numărul necesar de voturi pentru a fi admisă (inițiativa legislativă a întrunit 4 voturi „pentru”, 4 voturi „împotriva” și 1 „abținere”). În consecință, Comisia a adoptat proiectul de lege cu titlul „Proiect de lege privind respingerea Ordonanței Guvernului nr.4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul Fiscal”.

Astfel, Comisia pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital supune spre dezbateri și adoptare, Plenului Senatului, raportul de admitere a proiectului de lege privind respingerea ordonanței, cu amendamentele admise cuprinse în anexa raportului.

În data de 04.10.2017, proiectul de lege a fost înscris pe ordinea de zi a plenului Senatului, iar în data de 10 octombrie 2017 a fost adoptat de Senat (nr. voturi: DA= 83 NU=2 AB=5) cu titlul: „Lege privind respingerea Ordonanței Guvernului nr.4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul Fiscal”.

În data de 17.10.2017, proiectul de lege este prezentat în Biroului Permanent al Camerei Deputaților și primește indicativul PL-x nr. 348/2017, pentru a fi dezbătut de comisiile de specialitate.

În ședința din data de 9 octombrie 2018, Comisia pentru Buget, Finanțe și Bănci propune plenului Camerei Deputaților un raport de adoptare a proiectului de Lege *privind adoptarea Ordonanței Guvernului nr.4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal*, cu amendamente de tehnică legislativă, prezentate în anexa raportului.

În data de 22.10.2018, a fost înscris pe ordinea de zi a plenului Camerei Deputaților, iar în 28.11.2018, în urma dezbaterii din plenul Camerei Deputaților, a fost adoptat proiectul de lege pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr.4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal (rezultat vot pentru=149, contra=101, abțineri=3)

I. Motive extrinseci de neconstituționalitate

I.1. *Legea privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr.4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal încalcă dispozițiile Legii nr.161/2017 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe, publicată în Monitorul Oficial, nr.530/6 iulie 2017 cu consecința nerespectării art.151 alin.(1) din Constituția României, deoarece prin conținutul său juridic reglementează în domeniul legilor organice.*

În opinia noastră, prin soluția normativă aleasă, Guvernul României a modificat regimul juridic aplicabil contractelor individuale de muncă cu timp parțial. Astfel, în conformitate cu dispozițiile art. I din Ordonanța Guvernului României nr.4/2017, cu referire la art.140 alin.(2) din Legea nr.227/2015 Codul Fiscal, contractelor individuale de muncă cu timp parțial sau cu plata în acord al căror nivel „*este sub nivelul salariului minim brut pe țară garantat în plată aprobat prin hotărâre a Guvernului venitul luat în calcul la determinarea bazei lunare de calcul al contribuției de asigurări sociale datorate de angajatori sau persoanele asimilate acestora, este salariul minim brut pe țară în vigoare în luna pentru care se datorează contribuția de asigurări sociale, corespunzător numărului zilelor lucrătoare din lună, în care contractul a fost activ*”.

Regimul juridic fiscal aplicabil contractelor individuale de muncă este reglementat prin dispozițiile Legii nr.227/2015 - Codul Fiscal-, lege cu caracter organic. Norma care formează obiectul de reglementare al Ordonanței Guvernului României nr.4/2017 conținută în Codul Fiscal la articolul 140, se află în legătură directă cu dispozițiile art.103 – 107 din Legea nr.53/2003 - Codul Muncii-. Conform art.106 din Codul Muncii, lege cu caracter organic „(1)*Salariatul încadrat cu contract de muncă cu timp parțial se bucură de drepturile salariaților cu normă întreagă, în condițiile prevăzute de lege și de contractele colective de muncă aplicabile.*

(2) Drepturile salariale se acordă proporțional cu timpul efectiv lucrat, raportat la drepturile stabilite pentru programul normal de lucru”, normă specială subscrisă normei generale de la art.10 din Codul Muncii care dispune: „Contractul individual de muncă este contractul în temeiul căruia o persoană fizică, denumită salariat, se obligă să presteze munca pentru și sub autoritatea unui angajator, persoană fizică sau juridică, în schimbul unei remunerații denumite salariu”. Stabilirea de contribuții de asigurări sociale aplicabile salariului aflat în plată în quantum diferențiat prin prevederile art. I din Ordonanța Guvernului nr.4/2017 cu referire la art.140 alin.(2) din Codul Fiscal, pentru salariații care prestează o activitate în temeiul unui contract individual de muncă cu timp parțial sau în acord în raport cu salariații care prestează o activitate în temeiul unui contract individual de muncă cu durată normală de lucru afectează quantumul salariului ca element esențial al contractului individual de muncă. Quantumul salariului stabilit între părțile la contractul individual de muncă este parte a unui element esențial al acestui tip de contract și, pe cale de consecință, orice modificare a acestuia prin normă legală se poate realiza numai prin reglementări având aceeași forță juridică cu normele juridice care sunt modificate, expres sau implicit, respectiv normele Codului Fiscal (art.140) cât și Codul Muncii (art.106), norme juridice cu caracter organic.

Conform Legii nr.161/2017 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe, Ordonanța Guvernului României nr.4/2017 are caracter ordinar. Pe cale de consecință, având caracter ordinar, dispozițiile Ordonanței Guvernului României nr.4/2017, nu puteau modifica norme cu caracter organic conform argumentelor de mai sus. Evidențiem, așadar, încălcarea dispozițiilor art.115 alin. (1) din Constituția României: „Parlamentul României poate adopta o lege specială de abilitare a Guvernului pentru a emite ordonanțe în domenii care nu fac obiectul legilor organice”.

Prin art. 1 din Legea nr.161/2017 se stabilește că Guvernul adoptă ordonanțe în domenii care nu fac obiectul legilor organice. La paragraful I. este menționat domeniul „Finanțe publice și economie”, cu subpunctele:

- „1. rectificarea bugetului de stat pe anul 2017;
2. rectificarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2017;
3. reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare;
4. modificarea și completarea Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, cu modificările ulterioare, și modificarea art. III pct. 1 din Legea nr. 191/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern;
5. modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 22/2007 privind organizarea și funcționarea Comisiei Naționale de Prognoză, republicată, cu modificările ulterioare;
6. modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 27/1996 privind acordarea de facilități persoanelor care domiciliază sau lucrează în unele

localități din Munții Apuseni și în Rezervația Biosferei „Delta Dunării”, republicată, cu modificările ulterioare;

7. modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2011 privind stabilirea cadrului financiar general pentru utilizarea contribuției financiare elvețiene nerambursabile acordate României prin intermediul Programului de cooperare elvețiano-român vizând reducerea disparităților economice și sociale în cadrul Uniunii Europene extinse, precum și a contribuției naționale aferente acestei asistențe, aprobată prin Legea nr. 2/2012, cu modificările și completările ulterioare;

8. modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările ulterioare;

9. modificarea și completarea Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare;

10. **modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare;**

11. modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 190/2000 privind regimul metalelor prețioase și pietrelor prețioase în România, republicată, cu modificările și completările ulterioare.”

Dispozițiile art. 1, paragraful I, subpunctul 10 din legea de abilitare sunt prezumate a fi constituționalitate, Codul Fiscal fiind, prin obiectul său de reglementare, o lege organică. Cu privire la acest aspect, Curtea Constituțională a României a stabilit, prin DECIZIA nr. 1 din 12 ianuarie 2017 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe, următoarele:

„45. Curtea, în analiza sa, va avea în vedere atât considerentele de principiu rezultate din jurisprudența sa cu privire la domeniul de reglementare al ordonanței, cât și textul normativ al art. 1 din lege, care stabilește *expressis verbis* că „Guvernul este abilitat ca, de la data intrării în vigoare a prezentei legi și până la reluarea lucrărilor Parlamentului în prima sesiune ordinară a anului 2017, să emită ordonanțe în domenii care nu fac obiectul legilor organice (...)”. Prin urmare, sub acest aspect, Curtea are competența de a constata neconstituționalitatea dispozițiilor cuprinse în legea de abilitare numai în măsura în care în mod *expres* sau *implicit*, prin formulările folosite, sunt vizate domenii care aparțin sferei de reglementare a legilor organice.

46. Astfel, cu privire la critica de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 pct. II. poziția 1 din lege, potrivit căreia acestea nu fac distincția între autoritățile publice centrale care formează administrația publică de specialitate și autoritățile administrative autonome, Curtea constată că, într-adevăr, anumite componente ale administrației publice de specialitate trebuie reglementate prin lege organică [organizarea și funcționarea Guvernului - art. 73 alin. (3) lit. e), atribuțiile prefectului - art. 123 alin. (3) sau înființarea de autorități

administrative autonome - art. 117 alin. (3)]. În acest cadru, revine Guvernului obligația ca prin ordonanțele pe care le adoptă să nu intervină în aceste domenii care sunt prin excelență de domeniul legii organice. În schimb, pentru celelalte domenii, Guvernul poate emite ordonanțe. Așadar, Guvernul este obligat ca, în exercitarea prerogativelor conferite prin legea de abilitare, să respecte cu strictețe domeniile rezervate legii organice, orice prevedere dintr-o ordonanță care ar încălca această limită fiind neconstituțională. Chiar dacă o asemenea circumstanțiere nu rezultă în mod expres din legea de abilitare, ea este implicită și indiscutabilă față de prevederile constituționale [a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 5 din 14 iulie 1992, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 173 din 22 iulie 1992].

47. Prin urmare, Curtea reține că prezenta critică de neconstituționalitate se plasează în sfera unei eventualități, textul criticat nefiind unul expres în sensul că Guvernul urmează să emită ordonanțe în domenii care țin de cele rezervate legilor organice. Anticiparea unui ipotetic conținut al viitoarelor reglementări cuprinse în ordonanțe, anticipare pe care se bazează, de fapt, argumentarea obiecției de neconstituționalitate, reprezintă un procedeu care, în mod evident, nu poate fi folosit în cadrul controlului de constituționalitate a unei legi de abilitare [Decizia nr. 113 din 20 iulie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 362 din 29 iulie 1999].

48. Desigur, în măsura în care Guvernul va reglementa în domenii ce țin de legea organică, Parlamentul poate respinge legea, iar Curtea Constituțională o poate constata ca fiind neconstituțională [a se vedea mutatis mutandis Decizia nr. 105 din 13 iulie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 263 din 15 iulie 1998, sau Decizia nr. 355 din 25 iunie 2014, paragraful 47], chiar dacă ea a fost ulterior aprobată de Parlament [a se vedea mutatis mutandis Decizia nr. 983 din 30 iunie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 531 din 31 iulie 2009].”

Dacă dispozițiile art. 1 din Legea nr.161/2017 conțineau o normă cu caracter general „situată în sfera unei eventualități” dispozițiile Ordonanței Guvernului nr.4/2017 constituie materializarea normativă a dispoziției legale de delegare legislativă. Prin această ordonanță, Guvernul României a legiferat în materia legilor organice astfel cum am argumentat, fapt care constituie o încălcare „in concreto” a dispozițiilor art.115 alin.(1) din Constituția României. În concluzie, vă rugăm să constatați că legea de aprobare a O.G. nr.4/2017 este neconstituțională în ansamblul său, deoarece, prin conținutul său normativ, reglementează în domeniul legilor organice, încălcând dispozițiile art.115 alin.(1) din Constituția României.

I.2. Legea de aprobare a Ordonanței Guvernului nr.4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal încălcă dispozițiile art.1 alin.(3) din Constituția României, sub aspectul

nerespectării principiului securității juridice, situație dedusă din încălcarea de către Guvernul României a Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică în cadrul procesului de adoptare a Ordonanței de Guvern nr.4/2017.

Ordonanța Guvernului nr.4/2017 a fost publicată în procedura de dezbatere publică la data de 14.07.2017 și adoptată la data de 20. 07.2018.

Conform art.7 alin. (1), alin.(2) și alin.(3) din Legea nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, „(1) În cadrul procedurilor de elaborare a proiectelor de acte normative autoritatea administrației publice are obligația să publice un anunț referitor la această acțiune în site-ul propriu, să-l afișeze la sediul propriu, într-un spațiu accesibil publicului, și să-l transmită către mass-media centrală sau locală, după caz. Autoritatea administrației publice va transmite proiectele de acte normative tuturor persoanelor care au depus o cerere pentru primirea acestor informații.

(2) Anunțul referitor la elaborarea unui proiect de act normativ va fi adus la cunoștința publicului, în condițiile alin. (1), cu cel puțin 30 de zile lucrătoare înainte de supunerea spre avizare de către autoritățile publice. Anunțul va cuprinde: data afișării, o notă de fundamentare, o expunere de motive, un referat de aprobare privind necesitatea adoptării actului normativ propus, un studiu de impact și/sau de fezabilitate, după caz, textul complet al proiectului actului respectiv, precum și termenul-limită, locul și modalitatea în care cei interesați pot trimite în scris propuneri, sugestii, opinii cu valoare de recomandare privind proiectul de act normativ.

(3) Anunțul referitor la elaborarea unui proiect de act normativ cu relevanță asupra mediului de afaceri se transmite de către inițiator asociațiilor de afaceri și altor asociații legal constituite, pe domenii specifice de activitate, în termenul prevăzut la alin. (2).”

Dispozițiile citate din *Legea nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică* sunt imperative și, pe cale de consecință, încălcarea acestora constituie implicit o încălcare a dispozițiilor art.1 alin.(3) din Constituția României, în componenta sa referitoare la calitatea normelor juridice, în sensul că persoanele care prestează activități în temeiul unui contract individual de muncă cu tip parțial sau în acord nu au avut posibilitatea de a se informa, în termenul legal de 30 de zile, cu privire la modificarea legislativă prin care Guvernul României a afectat un element esențial al contractului individual de muncă (salariul). După perioada legală de informare, aceste persoane aveau dreptul legal de a formula, în termen de 10 zile de la expirarea termenului de informare, opinii prin care să-și exprime punctul de vedere cu privire la modificarea unui element esențial al contractului individual de muncă prin dispozițiile Ordonanței Guvernului României, puncte de vedere pe care Guvernul avea obligația să le analizeze anterior adoptării Ordonanței nr.4/2017.

Pe cale de consecință, adoptarea Ordonanței Guvernului nr.4/2017 s-a realizat cu nerespectarea dispozițiilor art.7 alin.(1), alin.(2) și alin.(3) din Legea nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cu consecința încălcării dispozițiilor art.1 alin.(3) din Constituția României fapt pentru care vă rugăm să constatați neconstituționalitatea *legii de aprobare a Ordonanței Guvernului nr.4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal*, în ansamblul său.

Menționăm că, în privința neconstituționalității legii de aprobare a unei ordonanțe, având ca motiv însăși neconstituționalitate ordonanței care formează obiectul legii de aprobare, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr.249/2018: *„58. Având în vedere cele expuse, Curtea constată că ordonanța de urgență a Guvernului nr. 76/2017 încalcă art. 1 alin. (4), art. 16 alin. (1) și (2) și art. 61 alin. (1) din Constituție, prin raportare la competența Guvernului de a emite ordonanțe de urgență, în temeiul art. 115 alin. (4)-(6), iar legea de aprobare a acesteia încalcă art. 1 alin. (4), art. 16 alin. (1) și (2), art. 61 alin. (1) și art. 115 alin. (7) din Constituție, preluând în mod corespunzător viciile de neconstituționalitate ale ordonanței de urgență. În acest sens este și jurisprudența Curții Constituționale, care stabilește că viciul de neconstituționalitate al unei ordonanțe simple sau ordonanțe de urgență emise de Guvern nu poate fi acoperit prin aprobarea de către Parlament a ordonanței respective. Legea care aprobă o ordonanță de urgență neconstituțională este ea însăși neconstituțională (a se vedea, în acest sens, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 1.008 din 7 iulie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 507 din 23 iulie 2009, Decizia nr. 738 din 19 septembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 690 din 8 octombrie 2012, Decizia nr. 55 din 5 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 136 din 25 februarie 2014, sau Decizia nr. 761 din 17 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 46 din 20 ianuarie 2015, paragraful 29).*

II. Motive intrinseci de neconstituționalitate

II.1. Legea privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr.4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal încalcă dreptul la muncă prevăzut de art.41 alin.(1) din Constituția României.

Pe calea jurisprudenței constituționale (decizia CCR nr.166/2018) *„în privința invocării încălcării prevederilor art.41 alin.(1) din Constituție, referitor la dreptul la muncă, Curtea reține că [...] orice măsură legislativă trebuie să fie adecvată – capabilă în mod obiectiv să ducă la îndeplinirea scopului, necesară – indispensabilă pentru îndeplinirea scopului și proporțională, condiție ce presupune un just echilibru între interesele*

concrete, corespunzătoare scopului legitim urmărit. (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.266 din 21 mai 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.443 din 19 iulie 2013, și Decizia nr.462 din 17 septembrie 2014, 12 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.775 din 24 octombrie 2014, parag. 30).

Se impune, deci, în lumina practicii Curții Constituționale, a fi analizată congruența scopului urmărit de legiuitor cu legitimitatea acestuia din perspectiva protecției dreptului la muncă. Constatăm că deși prin expunerea de motive a Ordonanței Guvernului României nr.4/2017 se arată că scopul urmărit este acela de a proteja salariatul care își desfășoară activitatea în regim de timp parțial sau în acord, cu privire la garantarea dreptului viitor la pensie, scopul imediat urmărit de Guvernul României este acela de a majora veniturile bugetare colectate din plata contribuțiilor de asigurări sociale. **Suprataxarea unei singure categorii de salariați, în condițiile în care contribuțiile sociale plătite de angajator pentru salariul angajatului său se reflectă în cuantumul salariului net plătit acestuia din urmă nu poate reprezenta un demers legislativ legitim în raport cu scopul declarat pentru adoptarea actului normativ. Din această perspectivă este legitimă raportarea măsurii legislative criticate direct la afectarea unui element esențial al contractului individual de muncă, în speță salariul care reprezintă contraprestația angajatorului la activitatea depusă de salariat.** De asemenea, în privința caracterului necesar al acestei măsuri legislative opinăm că această trăsătură nu poate fi identificată în speța supusă criticii de neconstituționalitate deoarece nu a fost identificată în plan social o situație de criză cu privire la salariații care își desfășoară activitatea cu timp parțial sau în acord, criză materializată în imposibilitatea acestora de a-și valorifica beneficiul dreptului la pensie și de a încasa în mod efectiv pensia sau imposibilitatea statului de a plăti drepturile bănești aferente pensiilor în plată. Deducem, în mod evident, că aplicarea unei „suprataxe”, constând în plata unei contribuții de asigurări sociale suplimentare de către persoanele care își desfășoară activitatea în regim de timp de muncă parțial sau în acord, până la concurența contribuției pentru un salariu minim brut pe economie realizat de un salariat care își desfășoară activitatea cu durată normală de lucru, are un caracter evident discriminatoriu și nu poate constitui o cauză legitimă și necesară în realizarea protecției legale care trebuie asigurată fiecărui cetățean ce are calitatea de salariat indiferent dacă activitatea este prestată în regim normal de lucru sau în regim de timp parțial. Referitor la cel din urmă element descris ca necesar în jurisprudența constituțională, acela al „*caracterului proporțional al normei, din perspectiva realizării unui just echilibru între interesele și drepturile în concurs*” rezultă că în formularea art. I din Ordonanța Guvernului nr.4/2017 acesta este discriminatoriu, disproporționat anulând echilibrul just existent înainte de intrarea în vigoare a normei criticate când, pentru aceeași activitate prestată, salariații plăteau același cuantum al

contribuției de asigurări sociale, indiferent dacă își desfășurau activitatea în regim de durată normală sau în regim de timp parțial sau asimilat acestuia. Tocmai pentru că a eliminat justul echilibru, norma criticată se configurează ca fiind abuzivă în contra protecției pe care statul ar trebui să o acorde dreptului la muncă și, pe cale de consecință, aceasta este neconstituțională prin încălcarea dispozițiilor art.41 alin.(1) din Constituția României.

Vă rugăm, onorată Curte, să constatați că dispozițiile art.I pct,1 din *Ordonanța Guvernului nr.4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal* cu referire la art.140 alin.(2) din *Legea n.227/2015 privind Codul Fiscal* sunt neconstituționale deoarece încalcă dispozițiile art.41 alin.(1) din Constituția României.

II.2. *Legea privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr.4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal este neconstituțională deoarece încalcă dispozițiile art. 16 din Constituția României referitor la egalitatea în drepturi a cetățenilor români.*

Constituția României dispune prin art.16 alin. (1) „*cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.*” În aplicarea acestei dispoziții constituționale legiuitorul este ținut a asigura egalitatea în drepturi și aceleași obligații sociale categoriilor sociale, între care se poate include și categoria salariaților ca grup social format din toți cetățenii români care prestează o activitate în temeiul unui contract individual de muncă. Contribuțiile pentru asigurări sociale, ca instrument juridic al statului de colectare a unor taxe aplicate forței de muncă, trebuie să îmbrace o formă justă și echitabilă fără discriminare. Din această perspectivă, *prin Decizia Plenului Curții Constituționale nr.1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.69 din 16 martie 1994, a statuat că „principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De aceea el nu exclude ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite. În consecință, un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice.”* De asemenea, *prin Decizia nr.86 din 27 februarie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.207 din 31 martie 2003, Curtea a arătat că „situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional. Această soluție este în concordanță și cu jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, conform căreia orice diferență de tratament, făcută de stat între indivizi aflați în situații anologice, trebuie să își găsească o justificare obiectivă și rezonabilă.”* Prin Decizia

nr.755 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr.101 din 9 februarie 2015, Curtea a mai precizat că <<nesocotirea principiului egalității în drepturi are drept consecință neconstituționalitatea privilegiului sau a discriminării care a determinat, din punct de vedere normativ, încălcarea principiului. În acest sens, Curtea constată că, potrivit jurisprudenței sale, discriminarea se bazează pe noțiunea de excludere de la un drept (Decizia Curții Constituționale nr. 62 din 21 octombrie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.49 din 25 februarie 1994), iar remediul constituțional specific, în cazul constatării neconstituționalității discriminării, îl reprezintă acordarea sau accesul la beneficiul dreptului (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.685 din 28 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 470 din 11 iulie 2012, Decizia nr.164 din 12 martie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 296 din 23 mai 2013, sau Decizia nr. 681 din 13 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 889 din 8 decembrie 2014).>>”

Prin urmare, din perspectivă constituțională, apare ca transgresând art.16 alin.(1) din Constituția României orice dispoziție legală care instituind un tratament diferit între persoane care au același statut social, în cazul de față acela de salariați, nu are o justificare obiectivă și rațională. În mod evident, excluderea salariaților care desfășoară activitate cu timp parțial sau în acord a căror salariu se situează sub quantumul salariului minim brut pe economie de la regimul fiscal referitor la contribuțiile sociale aplicat celorlalți salariați din România nu poate fi justificată prin necesitatea asigurării unui quantum crescut al contribuției de asigurări sociale pentru realizarea dreptului viitor la pensie deoarece sistemul de pensii în România nu se constituie în mod esențial pe principiul contributivității, ci are ca fundament principiul solidarității care determină ca prestația pentru pensiile aflate astăzi în plată să fie asigurată din contribuțiile actuale de asigurări sociale. Prin urmare, realizarea dreptului viitor la pensie pentru persoanele care își desfășoară activitatea cu tip parțial sau în acord și nu realizează venituri la nivelul salariului minim brut pe economie va fi asigurată din contribuțiile de asigurări sociale plătite la momentul împlinirii de către cei în cauză a vârstei de pensionare. Apare ca irațională justificarea scopului actului normativ pe motivul protecției sociale a acestei categorii de persoane atât timp cât prestația socială va depinde de contribuțiile pentru asigurări sociale care vor fi colectate la momentul îndeplinirii de către acestea a condițiilor de pensionare. Această situație așează categoria descrisă mai sus într-o situație discriminatorie, de excludere de la realizarea dreptului de a beneficia de un salariu în quantum mai mare rezultat din aplicarea unei contribuții sociale în quantum egal cu cel aplicat celorlalți salariați din România.

Vă solicităm să constatați că dispozițiile art. I pct,1 din *Ordonanța Guvernului nr.4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal* cu referire la art.140 alin.(2) din *Legea n.227/2015 privind*

Codul Fiscal sunt neconstituționale deoarece încalcă dispozițiile art. 16 alin.(1) din Constituția României.

II.3 Legea privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr.4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal este neconstituțională deoarece încalcă dispozițiile art.3 lit.c) din Legea nr.227/2015 -Codul Fiscal- cu consecința nerespectării art.1 alin.(5) din Constituția României.

Sarcinile fiscale instituite de statul român trebuie să respecte principiile legale consacrate de Codul Fiscal. Conform art. 3 din Legea nr.227/2015 privind Codul Fiscal „impozitele și taxele reglementate de prezentul cod se bazează pe următoarele principii:

- a) *neutralitatea măsurilor fiscale în raport cu diferitele categorii de investitori și capitaluri, cu forma de proprietate, asigurând prin nivelul impunerii condiții egale investitorilor, capitalului român și străin;*
- b) *certitudinea impunerii, prin elaborarea de norme juridice clare, care să nu conducă la interpretări arbitrare, iar termenele, modalitatea și sumele de plată să fie precis stabilite pentru fiecare plătitor, respectiv aceștia să poată urmări și înțelege sarcina fiscală ce le revine, precum și să poată determina influența deciziilor lor de management financiar asupra sarcinii lor fiscale;*
- c) *justețea impunerii sau echitatea fiscală asigură ca sarcina fiscală a fiecărui contribuabil să fie stabilită pe baza puterii contributive, respectiv în funcție de mărimea veniturilor sau a proprietăților acestuia;*
- d) *eficiența impunerii asigură niveluri similare ale veniturilor bugetare de la un exercițiu bugetar la altul prin menținerea randamentului impozitelor, taxelor și contribuțiilor în toate fazele ciclului economic, atât în perioadele de avânt economic, cât și în cele de criză;*
- e) *predictibilitatea impunerii asigură stabilitatea impozitelor, taxelor și contribuțiilor obligatorii, pentru o perioadă de timp de cel puțin un an, în care nu pot interveni modificări în sensul majorării sau introducerii de noi impozite, taxe și contribuții obligatorii.”*

Justețea sarcinilor fiscale și echitatea acestora reprezintă aspecte esențiale care asigură conținutul legalității colectării contribuțiilor, impozitelor și taxelor în România. Contribuțiile de asigurări sociale se supun principiului justei repartizări a sarcinilor fiscale cât și asigurării echității în procedura de stabilire și colectare a acestora. În acest sens „sarcina fiscală a fiecărui contribuabil să fie stabilită pe baza puterii contributive, respectiv în funcție de mărimea veniturilor sau a proprietăților acestuia.” Prin decizia nr.1/1994, precitată, Curtea Constituțională a arătat că „situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de

tratament juridic, iar această deosebire trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional. Această soluție este în concordanță și cu jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, conform căreia orice diferență de tratament, făcută de stat între indivizi aflați în situații analoge, trebuie să își găsească o justificare obiectivă și rezonabilă.”

Deducem că impunerea unei contribuții majorate de asigurări sociale salariaților care își desfășoară activitatea în regim de timp parțial sau în acord dar nu realizează venituri la nivelul salariului minim brut pe economie raportată la menținerea contribuției de asigurări sociale la un nivel inferior pentru ceilalți salariați este în mod evident inechitabilă și o încălcare a justei repartizări fiscale deoarece salariații cu venituri mai mari plătesc un quantum procentual diminuat de contribuție la asigurările sociale față de persoanele care desfășoară activități salarizate în regim de timp parțial sau în acord.

Nerespectarea în activitatea de legiferare a unei dispoziții legale în vigoare, în cauză art.3 lit. c) din Legea nr.227/2015, constituie o încălcare a principiului legalității prevăzut de art.1 alin.(5) din Constituția României. Prin încălcarea dispozițiilor art.3 lit. c) din Legea 227/2015 - Codul Fiscal - legiuitorul a afectat și dreptul fundamental al persoanelor care desfășoară o activitate în regim de timp parțial sau în acord dar nu realizează venituri la nivelul salariului minim brut pe economie de a beneficia de același regim fiscal ca ceilalți salariați din România, fiind afectat astfel principiul nediscriminării prevăzut de art.16 alin.(1) din Constituția României.

Vă solicităm să constatați că dispozițiile art. I pct.1 din *Ordonanța Guvernului nr.4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal* cu referire la art.140 alin.(2) din Legea n.227/2015 privind Codul Fiscal sunt neconstituționale deoarece încalcă dispozițiile art. 1 alin.(5) din Constituția României cu raportare la art. 16 alin. (1) din Constituție.

În drept, ne motivăm sesizarea de neconstituționalitate pe dispozițiile art. 146 lit. a) din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Tabel nominal pentru susținerea sesizării la Curtea Constituțională a Legii privind respingerea Ordonanței Guvernului nr.4/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal (PL-x nr. 348/2017)

Nr. Crt.	Nume	Semnătura
1.	Turcan Raluca	
2.	Andronache Gabriel	
3.	Achiței Vasile Cristian	
4.	Alexe Costel	
5.	Anastase Roberta Alma	
6.	Ardelean Ben Oni	
7.	Balan Ioan	
8.	Bica Dănuț	
9.	Bodea Marius	
10.	Bode Lucian Nicolae	
11.	Boroianu Robert Aurel	
12.	Buican Cristian	
13.	Bumb Sorin-Ioan	
14.	Calista Mara Daniela	
15.	Cherecheș Florica	
16.	Cherecheș Viorica	
17.	Cozmanciuc Mugur	
18.	Culeafă Mihai	
19.	Cupșa Ioan	

20.	Dobre Victor Paul
21.	Dobrovie Matei-Adrian
22.	Fădor Angelica
23.	Gheorghe Daniel
24.	Gheorghe Tinel
25.	Gheorghiu Bogdan
26.	Ghilea Gavrilă
27.	Giugea Nicolae
28.	Gudu Vasile
29.	Heiuș Lucian
30.	Huțucă Bogdan Iulian
31.	Ioniță Antoneta
32.	Ionescu George
33.	Leoreanu Laurențiu
34.	Lungu Tudorița
35.	Mareș Mara
36.	Mihalescul Dumitru
37.	Moldovan Sorin-Dan
38.	Neagu Nicolae
39.	Nicoară Romeo Florin
40.	Olar Corneliu
41.	Oprea Dumitru
42.	Oros Nechita-Adrian
43.	Palăr Ionel
44.	Pirtea Marilen

45.	Popescu Pavel
46.	Popescu Virgil Daniel
47.	Preda Cezar
48.	Predoiu Marian-Cătălin
49.	Prișcă Razvan Sorin
50.	Raețchi Ovidiu- Alexandru
51.	Răcuci Claudiu Vasile
52.	Roman Florin Claudiu
53.	Romanescu Cristinel
54.	Săftoiu Ana- Adriana
55.	Schelean-Somfelean Valeria Diana
56.	Sitterli Ovidiu-Ioan
57.	Sighiartău Robert Ionatan
58.	Stamatian Vasile Florin
59.	Stroe Ionut Marian
60.	Șișcu George
61.	Șovăială Constantin
62.	Ștefan Ion
63.	Știrbu Gigel Sorinel
64.	Trăilă Cristina
65.	Varga Glad-Aurel
66.	Varga Vasile
67.	Vîlceanu Dan
68.	Voicu Mihai

ORDONANȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ**pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal**

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 1 pct. 1.10 din Legea nr. 161/2017 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță.

Art. I. — Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:
publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 688
în 10 septembrie 2015, cu modificările și completările

1. Articolul 140 se modifică și va avea următorul cuprins:

Baza de calcul al contribuției de asigurări sociale datorate de angajatori sau persoane asimilate acestora, prevăzute la art. 136 lit. c)

Art. 140. — (1) Pentru persoanele prevăzute la art. 136 lit. c), baza lunară de calcul pentru contribuția de asigurări sociale o reprezintă suma câștigurilor brute prevăzute la art. 139 realizate de persoanele fizice care obțin venituri din salarii sau asimilate salariilor asupra cărora se datorează contribuția individuală.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), în cazul câștigului lunar brut prevăzut la art. 139, realizat în baza unui contract individual de muncă cu normă întreagă sau cu timp parțial, al cărui nivel este sub nivelul salariului minim brut pe țară garantat în plată aprobat prin hotărâre a Guvernului, venitul luat în calcul la determinarea bazei lunare de calcul al contribuției de asigurări sociale datorate de angajatori sau persoanele asimilate acestora este salariul minim brut pe țară în vigoare în luna pentru care se datorează contribuția de asigurări sociale, corespunzător numărului zilelor lucrătoare din lună în care contractul a fost activ.

(3) Prevederile alin. (2) nu se aplică persoanelor prevăzute la art. 136 lit. c), pe perioada în care salariații acestora se află în una dintre următoarele situații:

- a) sunt elevi sau studenți, cu vârsta până la 26 de ani, aflați într-o formă de școlarizare;
- b) sunt ucenici, potrivit legii, în vârstă de până la 18 ani;
- c) sunt persoane cu dizabilități cărora prin lege li se recunoaște posibilitatea de a lucra mai puțin de 8 ore pe zi;
- d) au calitatea de pensionari pentru limită de vârstă în sistemul public de pensii, cu excepția pensionarilor pentru limită de vârstă care beneficiază de pensii de serviciu în baza unor legi/statute speciale, precum și a celor care cumulează pensia pentru limită de vârstă din sistemul public de pensii cu pensia stabilită în unul dintre sistemele de pensii neintegrate sistemului public de pensii;
- e) realizează în cursul aceleiași luni venituri din salarii sau asimilate salariilor în baza a două sau mai multe contracte individuale de muncă, iar baza lunară de calcul cumulată aferentă acestora este cel puțin egală cu salariul minim brut pe țară.

(4) În aplicarea prevederilor alin. (3), angajatorul solicită documente justificative persoanelor fizice aflate în situațiile prevăzute la alin. (3) lit. a), c) și d), iar în cazul situației prevăzute la alin. (3) lit. e), procedura de aplicare se stabilește prin ordin al ministrului finanțelor publice."

2. La articolul 158, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Prevederile art. 140 alin. (2)—(4) se aplică în mod corespunzător.”

Art. II. — Prin derogare de la prevederile art. 4 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, prevederile art. I intră în vigoare la data de 1 august 2017 și se aplică începând cu veniturile aferente lunii august 2017.

PRIM-MINISTRU
MIHAI TUDOSE

Contrasemnează:

p. Ministrul finanțelor publice,
Daniela Pescaru,
secretar de stat

p. Ministrul muncii și justiției sociale,
Teiu Păunescu,
secretar de stat
p. Ministrul sănătății,
Rareș Trișcă,
secretar de stat

București, 20 iulie 2017.